

1.12.2023

Er midtjyderne blevet skeptiske over for EU?

En ny måling placerer Region Midtjylland i en uvant position som Danmarks euroskeptikere. Er midtjyderne blevet mere kritiske over for EU – eller er de blot glade for EU, som det er i dag?

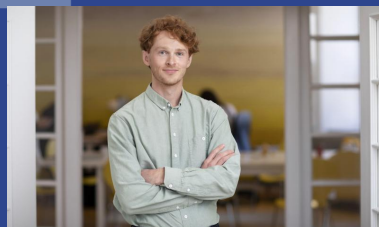
Skrevet af

Rasmus Egmont Foss

📞 +4561106288

✉️ rasmus@thinkeuropa.dk

Kontakt

Rasmus Egmont Foss

📞 +4561106288

✉️ rasmus@thinkeuropa.dk

Lige siden danskerne stemte sig ind i EF i 1972, har det europæiske samarbejde delt nationen. Hvor Sjælland og Nordjylland traditionelt har huset den største skepsis over for EU, finder man de mest EU-begejstrede kommuner i Nordsjælland og det midtjyske, hvis man skal tro en opgørelse fra [TV2](#) over resultaterne fra fem EU-folkeafstemninger mellem 1992 og 2015.

Men en ny måling sætter nu spørgsmålstegn ved, om det velkendte billede så småt er ved at ændre sig op til Europa-Parlamentsvalget d. 9. juni næste år. På vegne af Tænketanken EUROPA har Kantar Public spurgt 2.067 danskere om forholdet til EU, og svarene vækker en uventet undren: Er Midtjylland blevet den mest euroskeptiske region i Danmark?

I ti år har Tænketanken EUROPA undersøgt danskernes holdninger til EU, og resultaterne har som regel bekræftet stereotypen: Den gennemsnitlige midtjyde har hverken været den mest euroskeptiske eller -begejstrede borger i Danmark.

Samme mønster tegner folkeafstemningerne om de danske forbehold. Med EU-tilhængerne i flertal i Herning og Viborg samt EU-kritikere i overtal i Randers og Horsens har regionen som helhed befundet sig et sted i midten af spektret.

I vores nye måling skiller de adspurgte midtjyder sig ud som moderate euroskeptikere, næsten uanset hvordan man vinkler og drejer spørgsmål om EU.

Det gælder især synet på afgivelse af suveræniteten. På en skala fra 0 til 10, hvor 10 betegner fuld støtte til dansk suverænitetsafgivelse, scorer Region Midtjylland et gennemsnit på 3,2. Det er ikke bare signifikant lavere end alle de fire andre regioner eller landsgennemsnittet på 3,8 – det er også et abrupt fald fra tidligere år.

Spørger man danskerne om konkrete reformer af EU's institutioner, er udfaldet det samme. Bør EU fx afskaffe medlemslandes vetoret i udenrigs- og sikkerhedspolitikken, som både Folketingets partier og EU's regeringsledere diskuterer for tiden? Knap halvdelen af danskerne er åbne over for ideen, men midtjyderne er sammen med naboerne nord for Limfjorden de mest skeptiske.

Eller skal Europa-Parlamentet have mere magt i EU? 43 pct. i Region Hovedstaden og Sjælland er "helt eller delvist uenige", mens tallet for både Nord- og Midtjylland er 52 pct.

I det hele taget er midt- og nordjyderne mindre tilbøjelige end gennemsnittet til at ændre alt for meget ved EU. Det ses også i spørgsmålet om en mulig udvidelse af EU, som er aktuelt i disse uger op til EU-topmødet i midten af december, hvor det skal drøftes. Ifølge målingen er de to regioner mindst begejstrede for at optage kandidatlandene på Vestbalkan i EU. Samtidig ser de helst, at Ukraine først optages i EU, når landet opfylder alle krav, og ikke én dag før.

Valgforskere forklarer normalt regionale holdningsforskelle ved at tale om demografi og indkomst eller snævre interesser som fx fiskeriet på Læsø, der er kendt som den mest euroskeptiske kommune i Danmark. Men Midtjyllands demografi har næppe ændret sig så meget på så kort tid.

Man fristes derfor til at se på vores nye måling som en statistisk *outlier* - at de 478 adspurgte midtjyder ved et hændeligt tilfælde ikke er repræsentative for deres naboer.

Nærlæser man udfaldet af sidste års folkeafstemning om forsvarsforbeholdet, er der ganske vist dele af Midtjylland, som fremstår mere euroskeptiske end gennemsnittet. Men det er ikke på et niveau, der adskiller regionen fra resten af landet. Tilslutningen fra Aarhus og Skanderborg lå langt over de 66,9 pct., som blandt hele befolkningen stemte ja til at afskaffe forbeholdet, mens Ikast (63,2 pct.), Skive (62,8 pct.) og Randers (hhv. 64,2% i syd, 61,5% i nord) lå under.

En anden mulighed er at tolke tallene anderledes. Ideen om midtjyderne som deciderede *euroskeptikere* er nok urimelig. Måske røber målingen nærmere, at midtjyderne er glade for EU, som det er i dag - men blot er en anelse mindre villige end andre danskere til at ændre alt for meget ved samarbejdet. Om det passer, vil Europa-Parlamentsvalget d. 9. juni måske give flere svar på.